

Za překrásnou zříceninou a povídky do Benešova

GPS souřadnice: 49.7835186, 14.6896869

Praktické informace

Délka trasy: 4 km

Obtížnost: Velmi lehká a příjemná trasa krásným městem pro děti od pěti let. Kočárky a kola projedou, golfky s obtížemi. :) Pejskům se výlet bude líbit, pytlíky na bobky s sebou. :)

Vzdálenost od Prahy: 45 km ujedete za 45 minut. Pojede po D1 směr Brno a na sjezdu 21 pojedete po směrovkách směr Benešov.

www.idos.cz

Turistická mapa: [Odkaz na mapy.cz](#)

Parkování: Na Masarykově náměstí. Ve všední den za hodinu parkování zaplatíte 20 Kč. V sobotu se platí jen dopoledne, v neděli parkování zdarma.

Možnost občerstvení: Zhruba v polovině cesty je Sladovka.

WC: Na Masarykově náměstí jsou veřejné toalety hned vedle turistického a informačního centra.

Nejbližší další výlety agentury Velká dobrodružství: Hrusice, Průhonice, Kunratický les, Lipnice nad Sázavou, Humpolec.

Trasu pro vás prošla Lucie Nachtigalová.

Trasu testovali sourozenci Lenka a Antonín ze Sázavy.

Lenička (4 roky): „Mně se líbilo, že cestou bylo koupaliště a šly jsme se tam s mamkou vykoupat, protože bylo vedro.“

Tonda (7 let): „Vůbec jsem nevěděl, že je Benešov tak hezké město. Líbila se mi tam jedna stěna kláštera a také hřiště, co jsme míjeli. Příště si sem vezmu kolo.“

Popis výletu - Legenda pro rodiče

Milí cestovatelé,

výlet městem, které leží nedaleko od Prahy, bude vonět povídky a probudí ve vás sportovního ducha! :) Nejprve vás provedeme kolem krásných zvonů a zbytků prastarého kláštera, povíme si něco o historii místa, dozvíte se více o pejskách, pivu, ... Pak vám ukážeme na trase hned několik míst, kde si můžete pohrát, zajezdit si na kole nebo si třeba zaplavat. Budete hledat skryté předměty na sochách, tajné středověké znaky a také hvězdy na domech.

Tento výlet vznikl s velkou pomocí Turistického informačního centra Benešov, které si ho pro vás objednalo. Díky tomu je ZDARMA! :)

Dopis dětem

Ahoj, kluci a holky,

zveme vás do města Benešov. Stejně jako u našich ostatních výletů jste také k dnešnímu dostali originální mapu s vyznačenou trasou. Půjdete-li správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov tajenku a pečlivě ji uschovejte. Pokud ji po vyluštění přinesete do Turistického informačního centra Benešov, dostanete za ni malou odměnu.

Mapa výletu

Doplňovačka

Jdeme na to:

Pokud jste zaparkovali na Masarykově náměstí, pořádně si utáhněte tkaničky, hodte na záda batůžek se svačinkou a rozhlédněte se. Jak se vám tady líbí?

Předchůdcem města, v jehož centru stojíte a které vždy leželo na významné obchodní cestě z Prahy do jižních Čech, byl opevněný dvůr na žulovém ostrohu dnes zvaném Karlov.

Kdo první uvidí Turistické informační centrum Benešov? Je pro vás důležité, protože právě zde na vás po výletě čeká dáreček.

Jděte k němu a současně se dobře dívejte na domy po pravé straně. Hledáme Městský úřad Benešov. Nebojte se, o razítka nám dnes nejde. Za těmi ať si dospěláci putují v úředních hodinách (pondělí a středa). Zajímá nás tmavý reliéf nad dveřmi úřadu. Je na něm žena. Jak se jmenuje předmět, který drží v ruce?

Vidíte za ní hvězdu? (koukáme na hvězdu, ne na prsa! :))

Hvězdiček dnes ještě uvidíte mnoho. Kvůli ranám do kebulky ani spaní pod širákem to však nebude, nebojte :)

Ale zpátky k historii. Středověký dvorec tu zřejmě v 11. století založil a po sobě pojmenoval jistý Benedikt Beneš. Sídlo pak bylo hlavním sídlem pánů z Benešova až do roku 1318, kdy získali nedaleký hrad Konopiště a dvorec opustili.

I když páni odtáhli za lepším, dvorec žil a dál se rozrůstal. Zanedlouho se proměnil v osadu, ze které v roce 1512 vzniklo město. Jeho centrem bylo a je prostorné tržiště, dnešní **Masarykovo náměstí**. Na něm se právě nacházíte. :)

Zamíříme do spodní části náměstí a hledáme hvězdičky. Jedna je na domě nalevo, jedna nad vstupní branou. Jako by osvětlovala střed města a zářila na cestu poutníkům pod sebou.

S astrologií ani Koperníkem tahle hvězda ale nic společného nemá. Natož s Hollywoodem. Zlatá osmicípá hvězda v modrém poli je totiž znakem města. Šternberkové získali Benešov v roce 1327 a vlastnili jej až do roku 1587. Tý jo, 260 let! Jejich „hvězdný“ rodový znak se tedy stal městským znakem Benešova.

Najděte v pravé části náměstí budovu radnice (i ona má svou hvězdu) a zjistěte číslo popisné.

1. Opište první číslovku.

To je krásná číslice!

Kolik členů vaší rodiny by na výlet muselo jít, aby se k ní součtem svých věků přiblížili?

Kdybychom na výlet vzali naši prababičku, tak by stačilo, aby s ní šlo už jen její osmileté právnuče. :)

Dům pochází ze 17. století a od roku 1867 v něm sídlí **radnice**. V roce 1995 byl přestavěn podle návrhu pražského architekta Josefa Pleskota. Přestavba byla oceněna trofejí Grand Prix Obce architektů za rok 1995.

Josef Pleskot (narozen 1952) je český architekt. Za své realizace získal řadu ocenění a jeho stavby pravidelně reprezentují českou architekturu na mezinárodních přehlídkách. V roce 2009 byl v odborné anketě zvolen nejvýznamnější osobností české architektury dvacetiletí 1990–2009. K nejznámějším Pleskotovým realizacím patří ústředí ČSOB v pražských Radlicích, revitalizace staveb v komplexu bývalých železáren v Dolní oblasti Vítkovic či průchod valem Prašného mostu na Pražském hradě.

Od radnice vstoupíme do ulice **Na Karlově**. Pro nás je tato část výletu tou nejhezčí, protože, to, co uvidíte, jste určitě ještě neviděli. Pokud tedy nejste v Benešově doma nebo jako doma... :)

Mineme krásnou zvonici. Byla postavena roku 1627. Tehdy ze dřeva. Zděnou podobu získala až v 19. století. Ve zvonici se nachází jeden z nejstarších zvonů v Čechách. Jmenuje se Ave Maria. Pochází z roku 1322 a vyzvání při významných událostech.

Víte, co znamená *Ave Maria*? Je to vlastně pozdrav. Něco jako *Ahoj, Marie!*, ale řečeno uctivěji. *Zdravas, Maria* patří mezi základní modlitby katolické církve. V ní se už v samotném oslovení schovává dotaz na zdraví. Něco jako když se dnes ještě lidé zdraví: *Zdravíčko! Buďte zdraví!* a podobně. Takže když například maminku pozdravíte: *Ave, mami!* Bude to v pořádku.

Slavným skladatelem Franzem Schubertem zhudebněnou modlitbu *Ave Maria* krásně nazpívala třeba zpěvačka Lucie Bílá. Ve známé knize Karla Maye při jejím zvuku umíral indiánský náčelník. Ale to už opravdu hoooodně odbíháme od tématu, a především od Benešova. :)

Víte, kdo je Marie? Maminka Ježíška. Jak se jmenoval Ježíšek, když vyrostl?

Vyjděte po schodech až ke dveřím zvonice a najděte cedulku.

2. Opište první slovo celistvého textu.

Obejdeme zvonici... A už ji vidíme!

Zříceninou! Přenádherné trosky minoritského kláštera.

Klášter Nanebevzetí Panny Marie byl založen kolem roku 1247 staroboleslavským proboštem Tobiášem z Benešova. Roku 1294 vyhořelo celé město a s ním i klášter. Naštěstí byl obnoven a rozšířen. Roku 1420 v Benešově řádili husité. Klášter dostal zabrat, ale stále sloužil!

V pohusitské době patřil Benešov mezi nejvýznamnější města v Čechách. Za vlády Jiřího z Poděbrad se v prostorách vypáleného minoritského kostela dokonce konaly zemské sněmy. Král Jiří tady v roce 1451 jednal o smíření s katolickou Evropou (tj., že už husité nebudou tolik zlobit) s papežským legátem Eneášem Sylvii Piccolominim.

Komu se to jméno podařilo přečíst hned napoprvé bez koktání? :)

Z Eneáše se mimochodem později stal papež Pius II., který proslul výrokem „že každá husitská žena zná bibli lépe než mnohý italský kněz“. Z čehož historici především usoudili, že už tenkrát české ženy uměly číst. Což tehdy určitě neuměl každý a od žen se taková dovednost neočekávala už vůbec.

Klášter byl ovšem roku 1648 znovu vypálen Švédy. A již nikdy nebyl obnoven... A pak že mají Švédové vytříbený smysl pro design! Nebo že by se jim klášter nelíbil?

Dnes jsou na místě vidět zbytky kněžiště a dvě vysoká okna. Během archeologického průzkumu byly odkryty i základy kostela. To jsou ty kameny za zdí.

Snad na nás nic nespadne, až budeme pátrat po tajemných znacích.

Najděte ten červený se šípkou. Je to znak Tobiáše z Bechyně. Šipka neukazuje směr, kterým se máme vydat :), ale směr, kterým se máme koukat. Představte si, jak musel být klášter velký!

Hned vedle stavby stojí škola. Vidíte, co má ve znaku? Poznáte to z obrázku? :)

Najděte letopočet jejího založení. Nad ním je známá česká osobnost.

3. Jak se jmenuje známý učitel druhým jménem?

Ulicí pokračujeme až ke kostelu sv. Mikuláše a k **Horní zvonici**. Je to samostatná věž s hodinami stojící před vchodem do kostela. Její dnešní podoba pochází z roku 1828. Původně ale nejspíš byla součástí chrámu, takže kdybychom ji rozkopali, určitě bychom v ní něco z blízkého svatostánku našli. My ji ale nerozkopeme, protože by nám Benešované dali. Ve zvonici visí zvon Matky Boží z roku 1437, Mikulášský zvon s reliéfem biskupa z roku 1483 a taky zvon umíráček. Nechybějí ani cymbály – litinový a ze slonoviny.

Pokud máte pocit, že jsme se zbláznili, když píšeme cymbál s tvrdým y, tak nezbláznili. Cymbály nemají s cimbály, do nich klepou hudeci na Moravě, nic společného. Kromě kladívek. V podstatě jde o nehoupavé zvony, které se rozeznívají údery pohyblivých kladiv. :)

Cymbál není v pravém smyslu slova zvon. Ve věžích bývá na rozdíl od zvonů zavěšen pevně a rozeznívá jej bicí kladivo, které do něj tluče z vnější strany. Cymbál má i specifický tvar – bývá výrazně nižší než zvon o stejném průměru.

Jaké zvuky může ale vyluzovat cymbál ze slonoviny, je nám stále záhadou.

Cymbál je naopak deskový úderný strunný hudební nástroj. Znáte ho z tradičních hudebních skupin například z Hané nebo Slovácka. „Kladívka, jimiž cimbálisté lehkými doteky rozeznávají úctyhodné množství kovových strun, jsou jakési tyčky s měkkým materiálem obalenými konci. Cimbálisté mívají po dvou v každé ruce.

U cimbálů s měkkým *i* je nám zase záhadou, jak cimbálista ví, do které ze stovek strun se má kdy kterou paličkou trefit.

Kostel sv. Mikuláše je nejstarší dochovanou stavbou v Benešově. Byl postaven v raně gotickém slohu ve 13. století a pak po požáru nejprve renesančně a na konci 17. století barokně přestavěn. Najděte obraz svatého Mikuláše na kostele.

4. Jak se jmenuje předmět, který drží v ruce?

Věděli byste, který den chodí po domech Mikuláš? A kdo ho doprovází? Pamatujete si básničku, kterou jste mu loni říkali? :)

U kostela je také socha svatého Jana Nepomuckého. To nás vůbec nepřekvapuje. Na našich výletech s tajenkou ho totiž potkáváme pořád. Tady je ale malinko jiný. Obvykle drží v ruce kříž a nad hlavou mu krouží hvězdičky podobné těm ze znaku Evropské unie. Jen je jich méně. Což se tady neděje. Našli byste na soše alespoň jeden křížek?

Jan Nepomucký, původně Jan z Pomuku, žil v době krále Václava IV. Díky pilnému studiu a snaze to dotáhl až na generálního vikáře. Do Janova osudu krutě zasáhly velké spory mezi králem a arcibiskupem Janem z Jenštejna. Když Jenštejn překazil královy plány na vytvoření nového biskupství v západních Čechách, panovník se rozhodl provinilce krutě ztrestat. Nejen arcibiskupa, ale i všechny jeho podřízené. Arcibiskup uprchl, Jan z Pomuku a někteří další skončili na mučidlech. Jan mučení nepřežil. Katovi pomocníci ho mrtvého svrhli z Karlova mostu do Vltavy. Dodnes je tam označeno místo, kde se tak stalo. Na kamenném zábradlí je křížek a u něj většinou fronty. Kdo se ho dotkne, tomu se prý splní přání...

Rok po Janově smrti nastalo mimořádné sucho, což lidé považovali za boží trest. Navíc některé církevní kruhy ve snaze krále ještě více očernit začaly šířit zvěsti o Janově statečnosti. Prý jako zpovědník královny nevyzradil její zpovědní tajemství, a proto musel zemřít. Víra v Janovy nadpřirozené schopnosti byla dovršena po třech staletích. Po otevření světcova hrobu z lebky samovolně cosi vypadlo. Všichni se domnívali, že jde o jazyk – symbol faktu, že Jan ve věci královniny zpovědi držel jazyk za zuby. Záhadu vědci rozřešili v roce 1973. Dokázali, že načervenalá tkáň není jazyk, nýbrž část mozku se sraženou krví. Proč se ale rozhodla lebku opustit, stejně nikdo neví...

Nyní nás čeká pochod podél cesty. Po levé straně máme starý hřbitov a cesta nás kolem něj svede až do Vlašimské ulice. V chůzi zkuste najít na pravé straně na obřadní síni mozaiku.

Zkuste přečíst nápis. Co drží ženy v ruce? Vidíte něco podobného růst někde kolem sebe?

A co vrbu? Vidíte? Je kousek pod budovou u hřiště.

Když dojdeme do Vlašimské, opatrně ji přejdeme, odbočíme doleva a podél silnice si to namíříme až k místu, kde překročíme Benešovský potok. Pak hned první ulicí odbočíme doprava.

Zkuste najít na domech další hvězdy. Určitě nepřehlédněte oranžový domeček s bohatým dekorováním.

Víte, že Benešov nebyl nikdy ohrazen kamennými hradbami? Jen dřevěnými palisádami. Stačilo to, protože město před nezvanými hosty chránily okolní bažiny. Když se vypustily blízké rybníky, bylo navíc možné okolí města zatopit. Není však jisté, jestli se to někdy stalo.

O slávě města ve středověku hovoří dvoupatrové gotické sklepy tesané pod domy ve skále. Říká se, že jsou chodby propojené. Údajně měly vést až na zámek Konopiště i jinam. V 70. letech minulého století se tu však dělal průzkum, který zjistil, že sklepy propojené nejsou.

To je škoda! Bylo by úžasné dojít podzemím až na zámek!

Kdyby všichni naši výletníci vzali do rukou lopaty a „motyky, možná bychom se tam za nějakých 200 let mohli prokutat. Kdo do toho jde s námi? :)

Třeba by nám pomohli trpaslíci. Zeptáme se Sněhurky, zda nám je půjčí. Víte, jak se trpaslíci jmenují? Kejchal, Rejpal, Šmudla, Stydlín, Štístko, Dřímál, ...

5. Jak se jmenuje sedmý trpaslíček?

Uf, to jsme se zapotili. A vy? :)

Vidíte zvláštní autobusovou zastávku pod břízami? Tady by se nám na MHD hezky čekalo... :)

Za potokem odbočíme doprava a vyrazíme pod chatkami po asfaltce a mostcích podél potoka (občas i přes něj). Na „křižovatkách“ se vždy držíme pěšinky vpravo. Když to nevyjde, poptejte se po koupališti a sejdeme se tam.

Jsou tu hezké zahrádky a napravo mineme kynologické cvičiště. Jestlipak, děti, víte, kdo zde koho cvičí?

Třeba vám napoví zvuky, které se odtamtud ozývají!

Je to cvičák pro psy. Chodil někdy váš pejsek na cvičák? Náš ano. Dva roky. A stejně jsme stále zůstali ve skupině štěňat a začátečníků, protože plemeno českého horského psa má prostě svou hlavu. Ale zase s ním je legrace. Dokonce o něm vznikla knížka *Deník psa Aragorna*. :)

Tipnete si, jaké je nejchytřejší plemeno psa? Řada odborníků na psí psychologii považuje za nejinteligentnější plemeno border kolii, a to hned z několika důvodů. Border kolie jsou opravdoví dřiči, kteří jsou vyhlášení talentem nahánět stáda. Velmi rychle se učí a dobře reagují na pozitivní pobídky, tedy na pochvalu. Jsou také oddané své rodině a mají silný ochranný pud. Na žebříčku inteligence mají border kolie za ocáskem pudly a německé ovčáky.

Víte, co si myslíme my? Že nejchytřejší psi jsou hafušové plemena VESTAJ – vesnické tajemství čili vořech. :)

Přejdeme potok a za chvilku míjíme **pumptrack**. Přesně tvarované vlny a klopené zatáčky na vybudované trati umožňují při správných pohybech těla jízdu na kole bez šlapání. Asfaltový pumptrack je také určen pro skateboard, longboard, inline brusle, koloběžky. Svou sekci na pumptracku najdou i nejmenší děti na dětských odrážedlech. Helma a chrániče jsou nezbytností. Bázlivějším doporučujeme i suspensor. :) Nějaké to učůrnutí strachy zachytí...

Pokud jdete tento výlet v létě, máme pro vás tip na osvěžení. Možná ho sami vidíte už teď. :)

Areál Sladovka nemá technologii úpravny vody, a tudíž se mu nesmí říkat koupaliště. Je provozován pouze jako volnočasový areál. Což nic nemění na tom, že pro normální lidi – nikoli přespřísné hygieniky – to příjemné koupaliště prostě je. Samozřejmě do vody lezete na vlastní nebezpečí. Jako ostatně do každého rybníka či jezera... Vodní nádrž „Koupadla“ byla částečně revitalizována. Nádrž o velikosti 36 x 125 m se postupně svažuje od 0,5 m vody až po hloubku 2,3 m. Mělká část je vhodná pro děti. Areál nabízí přírodní koupání s udržovanými okolními travnatými plochami. Můžete si zde koupit i něco k jídlu. Na co máte chuť? Co takhle zkusit zdejší povidla?

Znáte pověst o benešovských povidlech?

Podle pověsti byly v konopišských sklepích ukryty bečky plné dukátů. Tři benešovští sousedé bečky našli, odtáhli je před Benešov a u sochy Jana Nepomuckého otevřeli. Místo dukátů však objevili povidla. Ze zlosti jimi pomazali soše obličej. Proto se od té doby Benešovským říká „povidláci“.

Víte, co jsou povidla a jak se vyrábí?

Povidla jsou hustá kašovitá směs, která vzniká vařením či vypečením ovoce – především švestek. I když můžete mít na první pohled dojem, že jsou povidla totéž co marmelády a džemy, není tomu tak. Tradiční povidla se vaří či pečou bez přisypání cukru. O zahuštění se postará jen ten přírodní, co je v ovoci. Mohlo by se tedy zdát, že jsou „dietní“. Ale nejsou. Baculíci a diabetici, neradujte se. Cukru (sacharidů) je v nich asi 60 %. Což ovšem nic nemění na tom, že jde o energetickou pochoutku.

Za koupalištěm odbočíme prudce doprava do ulice Koupadla. Pak hned opět doprava do ulice Černoleská. Zde se chytíme červené turistické značky, abychom nebloudili. Povede nás kolem **plaveckého bazénu** (odbočka doprava) a **zimního stadionu**. Cestou uvidíte napravo jednu rostlinu otlapkanou desítkami ruček. Je to Benešovský ..... běžců 2018.

Doplňte slovo.

Kdo první uvidí hokejového brankáře? Jaké má číslo? A kde má hvězdičku?

Ulicí Hráskeho jdeme směrem doleva. Zastavíme se až na kruhovém objezdu.

Cestou se znovu potkáme s ulicí Černoleskou.

Vidíte tady nějaké černé lesy? My ne, ale kdysi tady určitě byly.

*Benešov obklopuje Dobříšská pahorkatina, která se rozprostírá mezi Konopišským a Benešovským potokem. V pradávných dobách tu nebylo kde pást hospodářské zvířectvo. Neexistovaly zde rozsáhlé pastviny, kam by lidé mohli vyhánět stáda ovcí, koz, ale zejména hovězího a vepřového dobytka. Ve středověku mělo vždy a všude přednost obilí, protože to naše předky živilo nejvíc. Proto také všude, kde zrovna nerostl les, byla pole. Dobytek se tedy vyháněl na pastvu do hvozdů. To museli mít jeleni a veverka radost! Až později začali lidé lesy kácet a pastviny vytvářet. A lesy využívat jinak. Na dřevo. Ať už sloužilo jako palivo, stavební materiál nebo třeba k výrobě nábytku. Bylo ho třeba čím dál více, takže lesy mizely před očima. V místech, kudy se procházíme, **převládaly listnaté a smíšené lesy. Konkrétně zde hojně rostly duby, buky, jilmy nebo javory. Lesy samé jehličí většinou nevznikly přírodní cestou. Vysázeli je lidé, protože rostly rychleji než našim krajům vlastní listnaté nebo „míchané“.***

Vidíte nějaké takové stromy kolem sebe? A myslíte, že tady zrovna tyhle rostou už od pravěku?

Kdo z vaší rodiny pravěké časy pamatuje? Asi praprapraprapraprapraprapraprababička... :)

Na kruháči odbočíme doleva. Další zastávka udělá radost hlavně tatínkům. Jdeme k **pivovaru Ferdinand**. Vidíte ten vysoký komín? Které zvíře často a rádo na komínech hnízí?

Pivovarnictví má v Benešově dlouhou tradici. Není známo, kdo a kdy vařil pivo jako první. Natož v Benešově. Víme ale, že právo tvořit tento zlatavý mok měli původně jen šlechtici. Koncem 14. století povolili vaření i měšťanům. Řada domácností si dokonce kuchtila pivo sama doma. Benešovský pivovar pochází z počátku 20. století, kdy do města přesídlila z konopišského podzámčí průmyslová výroba.

Podle vlastních plánů ho postavila jihlavská firma Ing. Rosenberga. Hlavní budova je vybudována v typickém středoevropském industriálním slohu přelomu století, takže stojí za pohled.

Po roce 1990 začal pivovar užívat značku **Ferdinand**. V současné době se tu vyrábí deset druhů piv. Novinkou jsou bezlepková, která jsou v prodeji i v nealkoholické variantě a rovněž jako dvanáctka Premium. Myslí tu také na limonádničky, kterým točí limči Ferdinády. Součástí areálu je humnová sladovna, která vyrábí cca 2200 tun sladu ročně.

Jdeme k obchodu a pořádně si prohlédneme tabulku SKUTEČNÉ PIVO.

V nabídce objevíme *pivo speciální polotmavé 13 %*. Jak se jmenuje?

7. Doplňte: Sedm .....

Na Husově náměstí odbočíme zase hned doprava kolem růžové budovy do Husovy ulice. Než tak učiníme, jdeme se podívat k pomníku. Zachycuje mistra Jana Husa jako řečníka. Co drží v ruce? Kdy jste něco podobného naposledy drželi v ruce vy? Co to bylo? :)

Na sochu byl použit kámen ze San Stefana v Itálii. Věděli byste, jak se jmenuje hlavní město Itálie? A poloostrov, na kterém leží? Jaký má tvar? Máte něco takového vy teď na sobě? :)

Ke slavnostnímu odhalení sochy došlo v den 15. výročí vzniku Československé republiky, tedy 28. října 1933.

Další kamenný pomník na nás čeká právě v ulici Husově. Pokud půjdeme po chodníku napravo, najdeme pamětní desku známého skladatele, houslisty a pedagoga Josefa Suka (1874–1935). Pocházel z nedalekých Křečovic a zemřel v tomto domě 29. 5. 1935.

Josef Suk starší byl český skladatel, houslista a pedagog, žák a zeť Antonína Dvořáka. Spolu s Vítězslavem Novákem byl nejvýraznějším představitelem Dvořákovy kompoziční školy a jedním ze zakladatelů české hudební moderny.

Na konci Husovy na nás čeká před gymnáziem u památníku obětem války poslední písmenko do tajenky. Najděte na pomníku knihu, váhy a prapor.

8. Co drží v ruce voják uprostřed?

Na konci Husovy odbočíme doprava a Tyršova nás vede k poslednímu dnešnímu zastavení.

Je nám jasné, že už vás bolí nožky a myšlenky máte někde na zmrzlině nebo u párku v rohlíku, ale vydržte! :)

V 18. století za Přehořovských, a především za pánů z Vrtby se Benešov stal centrem kultury a vzdělanosti, k čemuž přispívala hlavně nově založená piaristická kolej, ke které se pomalu blížíme.

Konec 19. a začátek 20. století znamenal pro Benešov poslední a nejvýznamnější změnu šlechtických majitelů. Zámek Konopiště koupil následník habsburského trůnu František Ferdinand d'Este, který mu vtiskl současnou podobu. Ferdinand se však stal obětí sarajevského atentátu... Ale o tom si budeme vyprávět zase v jiném výletu s tajenkou, který vás provede lesy a parky kolem překrásného zámku Konopiště.

Za nacistické okupace byla část města násilně vystěhována kvůli zřízení rozsáhlého cvičiště SS. Výcvikový prostor Waffen-SS Čechy byl zřízen v březnu 1942. Jeho velitelství sídlilo nejprve v Benešově, od podzimu 1943 na zámku Konopiště. V pěti fázích musela většina původních obyvatel (cca 30 000 osob) z asi 65 obcí opustit své domovy. Sbalit si svých pět švestek na proslulá povídla a zmizet. Menší část obyvatelstva (asi 40 %) byla zaměstnána na tzv. SS-Hofech, zajišťujících zásobování cvičiště zemědělskou produkcí. V prostoru platily německé říšské zákony. Postupně zde byly zřízeny dělostřelecká škola, škola tankových granátníků, ženijní škola, škola stíhačů tanků a škola útočných děl. V Hradištku byla v roce 1943 zřízena pobočka koncentračního tábora ve Flossenbürgu. Cvičiště nebyla v plném rozsahu do konce války dokončena.

Stojíme před další nádhernou stavbou. I když by potřebovala opravit...

Kostel sv. Anny byl spolu s piaristickou kolejí postaven v letech 1705 až 1717. Jak jinak než v tehdejším barokním slohu. V koleji byly velká knihovna, jídelna (refektář) a místnosti pro ubytování učitelů i studentů.

Fasádu dvora, kterému se jako ve většině klášterů říká rajský, zdobí rokokové sluneční hodiny. Boční vchod do koleje zase alianční znak Františka Karla Leopolda Přehořovského a jeho druhé manželky Juliány Dorotei Jörgerové z Tolletu. Třeba bude otevřeno a podaří se vám ho najít.

V chodbě chrámu je výstavka věnovaná piaristickému řádu a jeho působení v Benešově.

Rajský dvůr a výstavy v chodbách piaristické koleje je možné navštívit po předchozí dohodě s Muzeem umění a designu Benešov.

Máme vyluštno! Copak to na vás kouká z tajenky? Vzpomenete si, kdo to byl?

Od kostela je to k Turistickému informačnímu centru Benešov, kde na vás čeká dáreček, už jen pár desítek metrů. Hezky za něj poděkujte, my děkujeme také. Samozřejmě ne za dáreček, ale za pomoc s výletem a jeho poskytnutí všem výletníkům ZDARMA.

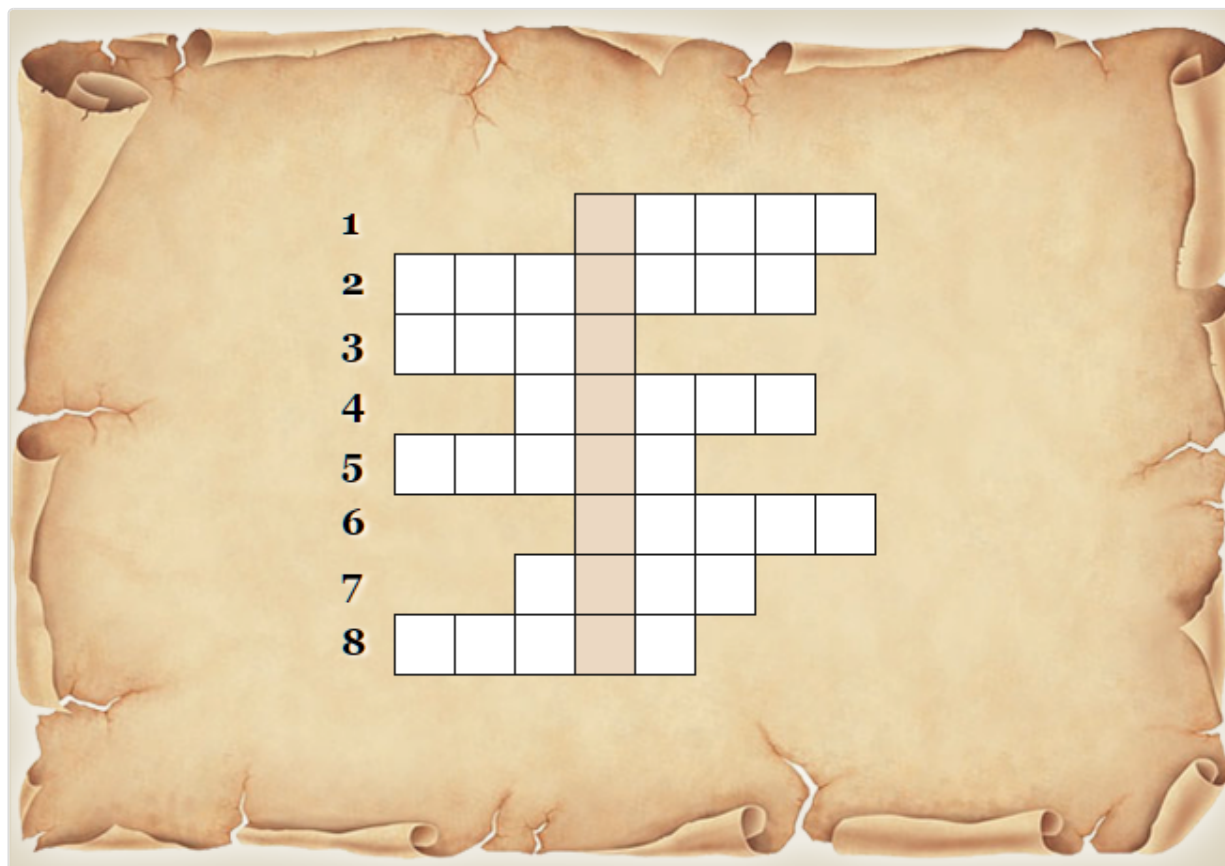
Doufáme, že se vám dnešní výlet s tajenkou líbil. Přejeme šťastnou cestu domů a těšíme se zase někdy na našich tajenkových trasách na viděnou! :)

V textu byly použity mj. texty z webu: www.benesov-city.cz, kicbenesov.cz a www.zamek-konopiste.cz a Kudy z nudy.

Otázky k tajence

---

1. **Opište první číslovku.**
2. **Opište první slovo celistvého textu.**
3. **Jak se jmenuje známý učitel druhým jménem?**
4. **Jak se jmenuje předmět, který drží v ruce?**
5. **Jak se jmenuje sedmý trpaslíček?**
6. **Doplňte slovo.**
7. **Doplňte: Sedm .....**
8. **Co drží v ruce voják uprostřed?**

A co můžete vyhrát?

Tajenku posílejte na e-mail veldo@veldo.cz. Můžete ji také poslat ve zprávě na náš Facebook "Velká dobrodružství". Každý měsíc vylosujeme jednoho z výletníků, kterému pošleme našeho **Lumpardíka z podhradí**. Vždy připojte celé jméno, adresu a také kód výletu.